

De meest gewilde medisch specialisten

Banen te over voor intensivist

Robert Crommentuyn

Artsen voor verstandelijk gehandicapten, maag-, darm-, leverartsen en klinisch geriateren zijn het meest in trek. Ook de vraag naar intensivisten is aanzienlijk, blijkt uit de Arbeidsmarktmonitor die volgens een nieuwe meetmethode is opgesteld.

Met de aankondiging om tien intensive care-afdelingen van kleine ziekenhuizen te sluiten, zorgde de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) eind vorig jaar voor veel beroering. Op de betreffende ic's zouden onvoldoende intensivisten rondlopen om verantwoorde zorg te kunnen leveren. In een toelichting in dit blad zei hoofdinspecteur Wim Schellekens dat er geen tekort is aan intensivisten en dat ziekenhuizen daarom de minimaal voorgeschreven bezetting zoals omschreven in de richtlijn Intensive Care moeten volgen. Deze uitspraak van Schellekens is bekritiseerd door voorzitter Hans van der

Spoel van de Nederlandse Vereniging voor Intensive Care (NVIC). Volgens hem wijzen de vele vacatures voor intensivisten wel degelijk op een tekort. In de herziene Arbeidsmarktmonitor, die Medisch Contact deze week presenteert, is te zien dat Schellekens geen gelijk heeft.

Overvloed

Nog steeds telt Medisch Contact elk kwartaal alle artsenvacatures in de belangrijkste bladen en op de belangrijkste banensites. De Arbeidsmarktmonitor berekent vervolgens voor elke discipline het aantal vacatures per 100 geregistreerde specialisten. Gegevens over de omvang van de beroepsgroepen zijn afkomstig van de registratiecommissies (MSRC, SGRC en HVRC). De berekening levert een ranglijst op die illustratief is voor de spanning op de arbeidsmarkt per specialisme. In de ranglijst van dit kwartaal bedraagt de mediaan 1,5 (vacatures per 100 artsen). In vakken met meer dan 1,5 vacatures per 100 artsen heerst relatieve schaarste. Bij minder dan 1,5 vacatures per 100 artsen is er sprake van een relatieve overvloed aan artsen.

In het laatste kwartaal van 2008 bleken vooral artsen voor verstandelijk gehandicapten (6,6 vacatures per 100 specialisten), klinisch geriateren (5,3 vacatures per 100 specialisten) en MDL-artsen (4,3 vacatures

Hoofdinspecteur Schellekens en NVIC-voorzitter Van der Spoel zijn het er niet over eens of er een tekort aan intensivisten is.

beeld: Frank Muller, HH

Arbeidsmarktmonitor 4e kwartaal 2008

specialisme	aantal vacatures	omvang beroepsgroep	vacatures per 100 artsen
arts voor verstandelijk gehandicapten	11	166	6,6
klinisch geriater*	9	169	5,3
arts voor maag-darm-leverziekten*	15	346	4,3
klinisch chemicus	1	25	4,0
bedrijfsarts	82	2142	3,8
verpleeghuisarts	55	1454	3,8
psychiater	84	2925	2,9
revalidatieartsen*	12	459	2,6
dermatoloog	11	467	2,4
reumatoloog*	5	247	2,0
oogarts	13	674	1,9
obstetrist/gynaecoloog	19	996	1,9
plastisch chirurg	5	276	1,8
internist	35	1979	1,8
longarts	9	520	1,7
kinderarts	24	1395	1,7
verzekeringsgeneeskundige	16	1054	1,5
patholoog*	6	396	1,5
huisarts**	168	11.101	1,5
neuroloog	12	811	1,5
radioloog	15	1054	1,4
anesthesioloog	22	1590	1,4
nucleair geneeskundige	2	156	1,3
orthopedisch chirurg	7	652	1,1
cardioloog	9	901	1,0
uroloog	4	405	1,0
klinisch geneticus	1	107	0,9
chirurg	11	1287	0,9
medisch microbioloog*	2	241	0,8
cardio-thoracaal chirurg	1	139	0,7
KNO-arts	3	486	0,6
radiotherapeut*	1	252	0,4
allergoloog*	0	10	0,0
internist-allergoloog	0	13	0,0
neurochirurg	0	136	0,0
zenuwartsen	0	12	0,0
intensivisten***	24	414/500	5,8/4,8

* Wetenschappelijke verenigingen van allergologen, klinisch geriater, maag-, darm-, leverartsen, medisch microbiologen, radiotherapeuten reumatologen en radiotherapeuten leveren data over vacatures aan.

** Gegevens over vacatures voor huisartsen zijn afkomstig van Waarneembemiddeling.nl.

*** Het aantal werkzame intensivisten staat niet precies vast.

per 100 specialisten) veel gevraagd. Het tegendeel was het geval voor zenuwartsen, neurochirurgen en allergologen. In deze vakgebieden werden geen vacatures gepubliceerd (zie tabel).

Gespannen voet

Terug naar de intensivisten. De vraag naar deze specialisten is moeilijker te bepalen dan die naar andere medisch specialisten. Intensive care-geneeskunde is geen erkend specialisme, maar een aandachtsgebied. De MSRC houdt daarom niet bij hoeveel intensivisten er zijn. Dat doet elk van de aanleverende wetenschappelijke verenigingen (van anesthesiologen, internisten, cardiologen et cetera) zelf. Omdat er geen precies zicht is op de omvang van de beroepsgroep, zijn de intensivisten (net als bijvoorbeeld SEH-artsen) formeel niet opgenomen in de Arbeidsmarktmonitor. Toch is er wel iets over de beroepsgroep te zeggen. Volgens de capaciteitsmeting van onderzoeksbureau Nivel waren er twee jaar geleden 414 intensivisten actief. Beroepsvereniging NVIC denkt dat het er inmiddels meer zijn. Volgens voorzitter Van der Spoel telt de vereniging ongeveer 600 leden. Daarbij zitten ook de fellows (intensivisten in opleiding) en intensivisten die het vak niet meer uitoefenen. Een schatting van maximaal 500 actieve intensivisten acht hij redelijk. De Arbeidsmarktmonitor berekent op basis van deze cijfers dat er in het vierde kwartaal van 2008 tussen de 4,8 en 5,8 vacatures per 100 intensivisten waren. Daarmee behoren de intensivisten tot de meest gewilde medisch specialisten.

Schaartstetoeslag

De uitkomst staat op gespannen voet met de uitspraak van Schellekens dat er geen tekort is aan intensivisten. Toch weet ook Van der Spoel niet zeker of het tegendeel waar is. 'Het is de vraag of er een absoluut tekort aan intensivisten is of dat de beschikbare intensivisten er niet voor kiezen om in een klein ziekenhuis te gaan werken. Ik weet bijvoorbeeld dat het Röpcke-Zweers Ziekenhuis in Hardenberg (dat in eerste instantie zijn ic had moeten sluiten van de inspectie, red.) al jaren tevergeefs adverteert voor een intensivist.' Volgens Van der Spoel werken veel intensivisten liever in een groot ziekenhuis. 'Daar kunnen ze het vak fulltime uitoefenen.

De intensivistenpool voorziet in een behoefte.

Geen banen voor zenuwartsen, neurochirurgen en allergologen

Het dossier Arbeidsmarktmonitor vindt u via dit artikel op www.medischcontact.nl. Hier staan ook verwijzingen naar aanvullende websites.

De zorg is er 24 uur per dag en 7 dagen in de week afdoende geregeld, ook in de diensten. Bovendien is er gelegenheid voor intercollegiaal overleg. In een klein ziekenhuis doe je alles alleen of met z'n tweeën.' Het blijft evenwel een zaak van individuele voorkeuren, aldus Van der Spoel. 'Financieel maakt het niet uit en ik ken intensivisten die het juist prettig vinden om in een klein ziekenhuis te werken.' Echte frictie ziet de NVIC-voorzitter niet op de arbeidsmarkt. 'Vacatures zijn vaak ter uitbreiding van een vakgroep. Dat komt de kwaliteit van zorg en de werkomstandigheden van intensivisten ten goede, maar is niet essentieel voor het voortbestaan. Al zijn er wel ziekenhuizen die een schaarstetoeslag betalen. Dat geeft aan dat de behoefte wel groot is.'

Nood

Dat is ook de ervaring van Nine van der Vange, gynaecoloog en directeur van ViaMedica. Sinds enige jaren heeft dit bemiddelingsbureau een pool van intensivisten die voor klussen worden uitgezonden naar ziekenhuizen in het hele land. De intensivistenpool zorgt er bijvoorbeeld in het Röpcke-Zweers Ziekenhuis voor dat de ic qua bezetting aan de eisen van de inspectie voldoet.

Van der Vange: 'Onze pool is er omdat er onvoldoende rekruten zijn voor de vaste vacatures. Hij is ontstaan toen het Diaconessenziekenhuis in Utrecht enkele jaren geleden na een intern conflict zonder intensivisten kwam te zitten. Anderhalf jaar lang hebben wij daar naar tevredenheid de nood geleefd. In Utrecht werden uiteindelijk de vacatures ingevuld. Ook elders in de Randstad lukt

dat meestal wel, maar er gaat vaak veel tijd overheen. Dus is er behoefte aan een pool van invallers.'

De plusminus 40 intensivisten in de pool zijn voor een belangrijk deel antegrade opgeleide intensivisten die een volledige baan hebben. Ze hebben tijd en zin om hun kennis en ervaring ook elders in te zetten. 'Het is dus niet zo – zoals de inspectie beweert – dat de inzet van onze intensivisten ten koste gaat van de bestaande capaciteit', zegt Van der Vange.

Volgens de ViaMedica-directeur is het jammer dat ziekenhuizen door het inspectierapport negatief in het nieuws zijn gekomen. 'Dat had niet hoeven. Bredere inzet van onze pool had veel problemen kunnen voorkomen. En niet als een tijdelijk lapmiddel, maar voor langere tijd.'

Uitstroom

Van der Vange ziet op de langere termijn een blijvende behoefte aan de intensivistenpool. 'Het tekort aan intensivisten is niet van vandaag op morgen weggewerkt. Alleen al omdat er onvoldoende opleidingscapaciteit is om het acute probleem op te lossen. Daarnaast zijn intensivisten uit het buitenland vaak niet voldoende gekwalificeerd voor werk in Nederland. En verder is het onduidelijk hoe lang de gemiddelde intensivist dit zware vak volhoudt. Misschien treedt er over een tijdje wel een massale uitstroom op van intensivisten die twintig jaar hebben gewerkt.' Over het aanbod aan intensivisten voor de pool maakt Van der Vange zich geen zorgen. 'Wij zien steeds meer jonge artsen die zich niet willen vastleggen en kiezen voor flexibele dienstverbanden.' Een daarvan is internist-intensivist Mark Seubert. Na de geboorte van zijn dochter wilde hij baas zijn over zijn eigen tijd. Seubert verhuurt zichzelf sinds 2007 als freelance internist-intensivist en participeert ook in de IC-pool van ViaMedica. 'In maart verwachten wij ons tweede kind, dus dit blijf ik voorlopig nog wel op deze manier doen.' Hij heeft er ook alle reden toe. 'Ik kan er voor mij en mijn gezin een goede boterham mee verdienen. Daarnaast is het bijzonder leerzaam om op verschillende ic's in het hele land te werken.' Seubert heeft niet te klagen over het aantal opdrachtgevers. Veel ziekenhuizen vragen hem zelfs om te blijven. 'Laatst werd ik zonder dat ik het zelf in de gaten had een sollicitatiegesprek in geloodst, terwijl ik toch uitdrukkelijk tijdelijk als waarnemer was aangetrokken.'

De schaarste aan intensivisten vertaalt zich volgens Seubert niet per se in slechte zorg. 'Mijn indruk is dat ziekenhuizen er bovenop zitten, zeker nu de ic-bezetting zoveel aandacht krijgt van inspectie en politiek. De meeste ic's die ik heb gezien, hebben het capaciteitstekort vooralsnog redelijk weten op te lossen.'